EUROPOS
KOMISIJA

Briuselis, 2020 12 18
COM(2020) 813 final

KOMISIJOS ATASKAITA EUROPOS PARLAMENTUI IR TARYBAI

dėl to, kaip veikia 2010 m. kovo 16 d. Tarybos direktyva 2010/24/ES dėl savitarpio pagalbos vykdant reikalavimus, susijusius su mokesčiais, muitais ir kitomis priemonėmis, nustatyta tvarka

{SWD(2020) 340 final}

Įvadas

1. Mokesčių sistemos teisingumas yra vienas pagrindinių neseniai priimto *Komisijos veiksmų plano dėl teisingo ir paprasto apmokestinimo, kuriuo remiama ekonomikos gaivinimo strategija,* aspektų[1]**.** Visi turėtų mokėti savo mokesčių dalį. Jei mokesčiai nesumokami, mokesčių administratoriai, siekdami surinkti mokesčius, turi imtis išieškojimo veiksmų. Tačiau mokesčių administratorių kompetencija apsiriboja savo šalies teritorija. Jie negali imtis išieškojimo veiksmų kitose šalyse, nors mokesčių skolininkai gali būti persikėlę į kitą šalį arba kitose šalyse turėti turto. Todėl ES priėmė teisės aktus, kuriais ES valstybėms narėms suteikiama galimybė viena kitai teikti savitarpio pagalbą išieškant joms priklausančius mokesčius ir vykdant kitus ES reikalavimus, kaip apibrėžta direktyvos 2 straipsnyje.

   Toliau pateiktu pavyzdžiu iliustruojama, kaip teikiama ši išieškojimo pagalba: asmuo nesumoka mokestinių skolų A valstybėje narėje. Jis persikelia į B valstybę narę, bet jis taip pat turi turto C valstybėje narėje. Šiuo atveju A valstybės narės mokesčių administratorius gali paprašyti B ir C valstybių narių mokesčių administratorių padėti išieškoti A valstybėje narėje mokėtinus mokesčius.

   Taip teikiant savitarpio išieškojimo pagalbą, prisidedama prie teisingumo ir nediskriminavimo mokesčių srityje užtikrinimo: tokia pagalba padeda užtikrinti, kad visi mokėtų jiems nustatytus mokesčius, ir išvengti mokestinio sukčiavimo bei valstybių narių ir ES biudžetų nuostolių.

2. Šioje ataskaitoje pristatomi **tolesni veiksmai po 2017 m. gruodžio 18 d. Komisijos ataskaitos COM(2017) 778**[2] Europos Parlamentui ir Tarybai dėl to, kaip veikia 2010 m. kovo 16 d. Tarybos direktyva 2010/24/ES[3] dėl savitarpio pagalbos vykdant reikalavimus, susijusius su mokesčiais, muitais ir kitomis priemonėmis, nustatyta tvarka. Direktyvos 27 straipsnio 3 dalyje nurodyta, kad Komisija kartą per penkerius metus pateikia Europos Parlamentui ir Tarybai ataskaitą dėl to, kaip veikia šia direktyva nustatyta tvarka. Ši ataskaita yra antroji ataskaita, teikiama pagal šią naują direktyvą. Ji apima 2017–2019 m. laikotarpį.

3. Atsižvelgiant į ankstesnės ataskaitos išvadas, **buvo nustatyti šie veiksmai**:
   1) gerinti statistinių duomenų, susijusių su mokesčių išieškojimo pagalbos naudojimu, rinkimą, siekiant išsamiau įvertinti savitarpio išieškojimo pagalbos veiksmingumą ir efektyvumą, atsižvelgiant į poreikį išvengti papildomo nacionalinių mokesčių administratorių darbo krūvio arba jį apriboti. Ypatingas dėmesys taip pat turėtų būti skiriamas ryšiui tarp darbo krūvio, susijusio su gaunamais pagalbos prašymais, ir valstybėje narėje, į kurią kreipiamasi, dislokuotų administracinių išteklių;
   2) atskirų valstybių narių lygmeniu nagrinėti problemas, kurios trukdo sklandžiam savitarpio išieškojimo pagalbos veikimui, atsižvelgiant į rekomendacijas ar kitus veiksmus šiems klausimams spręsti;

---

1 Šio veiksmų plano 14 veiksmas, https://ec.europa.eu/taxation_customs/sites/taxation/files/2020_tax_package_tax_action_plan_en.pdf.

2 Komisijos ataskaita Europos Parlamentui ir Tarybai dėl to, kaip veikia 2010 m. kovo 16 d. Tarybos direktyva 2010/24/ES dėl savitarpio pagalbos vykdant reikalavimus, susijusius su mokesčiais, muitais ir kitomis priemonėmis, nustatyta tvarka.

3 2010 m. kovo 16 d. Direktyva 2010/24/ES dėl savitarpio pagalbos vykdant reikalavimus, susijusius su mokesčiais, muitais ir kitomis priemonėmis, *OL* L 84/1 2010 m. kovo 31 d.

3) išnagrinėti poreikius ir būdus, kaip pagerinti išieškojimo pagalbos sistemos veikimą ES lygmeniu;
4) gilinti tiek nacionalinių mokesčių institucijų, tiek mokesčių mokėtojų žinias apie savitarpio išieškojimo pagalbos teisės aktus ir didinti informuotumą apie juos;
5) išnagrinėti galimybes ir būdus, kaip skatinti ir palengvinti išieškojimo pagalbos teikimą trečiosioms šalims, atsižvelgiant į ES kompetenciją ir prioritetus.

4. Kalbant apie pirmuosius tris veiksmus, tolesnę analizę atliko „Fiscalis“ projekto grupė Nr. 110, kurioje dalyvavo 13 valstybių narių[4]. Taip pat gauta informacijos iš kitų valstybių narių, visų pirma susijusios su probleminiais nacionaliniu lygmeniu kylančiais klausimais.

5. Šioje ataskaitoje pristatomi tolesni veiksmai ir pateikiama keletas rekomendacijų dėl tolesnių patobulinimų.

1. Pirmasis veiksmas: statistinių duomenų rinkimo tobulinimas ir automatizavimas

6. 2017–2019 m. laikotarpiu **išieškotos sumos**, apie kurias pranešė prašančiosios valstybės narės ir valstybės narės, į kurias kreipiamasi, šiek tiek skiriasi.

1 lentelė. Išieškotų sumų suvestinė (2017–2019 m.)

	Sumos išieškotos kitų valstybių narių prašymu, neatskaičius savo išlaidų (apie kurias pranešė valstybės narės, į kurias kreipiamasi)	Sumos išieškotos pateikus prašymus kitoms valstybėms narėms (apie kurias pranešė prašančiosios valstybės narės)
	EUR	*EUR*
2017	103 536 690	159 544 517
2018	86 099 511	127 517 949
2019	93 304 732	106 391 930

Iš pirmiau pateiktų duomenų matyti, kad per trejų metų laikotarpį susigrąžinta nuo 283 mln. EUR iki 393 mln. EUR.

Pirmiau pateiktos lentelės kairėje ir dešinėje skiltyse nurodytos sumos neturi tiksliai sutapti. Kairėje skiltyje nurodytos sumos yra susijusios su išieškotomis sumomis neatskaičius valstybės narės, į kurią kreipiamasi, patirtų išlaidų (dėl kurių kairėje skiltyje paprastai būtų didesnė suma), ir kai kurios skolos gali būti sumokėtos tiesiogiai prašančiajai valstybei narei (tai lemia didesnę sumą dešinėje skiltyje). Tačiau skirtumai tarp stulpelių yra dideli, ypač 2017 m., nors kiekvienais metais skirtumai tarp nurodytų sumų mažėja. Nepaisant šio pagerėjimo, kyla klausimų dėl šių statistinių duomenų tikslumo.

Taip pat galima nustatyti pagalbos prašymų, apie kuriuos pranešė valstybės narės, skaičiaus neatitikimus (daugiau informacijos apie pagalbos prašymų skaičių pateikta prie šios ataskaitos pridedamo Komisijos tarnybų darbinio dokumento 1.1. skirsnyje).

[4] Valstybės narės, kurioms atstovaujama „Fiscalis“ projekto Nr. 110 grupėje: Austrija, Bulgarija, Estija, Graikija, Ispanija, Lenkija, Lietuva, Rumunija, Slovakija, Slovėnija, Suomija, Vengrija, Vokietija.

7. Perėjimas prie **automatizuoto statistinių duomenų rinkimo** padės **pagerinti** valstybių narių teikiamų statistinių duomenų **patikimumą**. Tai taip pat sumažins valstybėms narėms tenkančią administracinę naštą.

8. Be to, automatizuotas statistinių duomenų rinkimas leis valstybėms narėms surinkti **aktualesnę informaciją** apie jų faktinius veiklos rezultatus teikiant mokesčių išieškojimo pagalbą.

   Išieškojimo ekspertų grupė jau aptarė galimybę valstybėms narėms automatizuotu būdu rinkti daugiau statistinių duomenų, įtraukiant šiuos elementus:
   - atsakymų į išieškojimo prašymus rūšis, nurodant prašymo naudingumą ir galimybes išieškoti lėšas;
   - atvejų, kai prašančioji valstybė narė peržiūri prašymus po korekcijų, ginčų, (dalinių) mokėjimų ir pan., skaičių;
   - pagalbos prašymų gavimo patvirtinimą laiku ir pirmųjų atsakymų į pagalbos prašymus pateikimą laiku;
   - prašymų vykdyti reikalavimus, susijusių su PVM grąžinimu, kurį turi įvykdyti valstybė narė, į kurią kreipiamasi (kai veiksmas, kurio prašoma iš tos valstybės, yra susijęs tik su atitinkamos PVM grąžinimo sumos areštu), skaičių.

   Komisija tikisi, kad ši papildoma informacija padės pagerinti darbo vertinimą ir geriau parodyti valstybių narių, į kurias kreipiamasi, ir prašančiųjų valstybių narių pastangas.

9. Siekiant užtikrinti automatizuotą pirmiau nurodytų statistinių duomenų rinkimą reikia atlikti tam tikrus tolesnius IT patobulinimus. Jie turėtų būti parengti 2021 m., kad valstybės narės galėtų visapusiškai taikyti automatizuotą šių statistinių duomenų rinkimą, kiek tai susiję su nuo 2022 m. siunčiamais prašymais ir atsakymais.

2. Antrasis veiksmas: teisės aktų ir praktikos tobulinimas nacionaliniu lygmeniu

10. Esama įvairių situacijų, kai nacionaliniu lygmeniu turėtų būti gerinamas išieškojimas ir išieškojimo pagalbos prašymų vykdymas:

    1a) **Atsakymo nepateikimo atvejai**, rodantys, kad akivaizdžiai trūksta bendradarbiavimo. Tai apima atvejus, kai institucijos, į kurias kreipiamasi, nepatvirtina, kad gavo pagalbos prašymą, arba kai jos nepateikia tolesnių atsakymų į prašymą.

    Šios situacijos daro neigiamą įtaką tarpusavio pasitikėjimui, kuris yra labai svarbus teikiant mokesčių išieškojimo pagalbą.

    1b) Kitos situacijos, kai trūksta bendradarbiavimo, susijusios su **nepakankama arba neaiškia informacija ir komunikacijos problemomis**. Tai apima situacijas, kai prašančiosios institucijos nepateikia aiškios informacijos apie savo prašymą (pvz., nepakankamas arba nepagrįstas prašymas įvykdyti seną reikalavimą; informacijos, kuria grindžiamas prašymas, nepaaiškinimas, nors ta informacija būtų naudinga vykdant prašymą) arba tais atvejais, kai institucijos, į kurias kreipiamasi, nepateikia aiškios informacijos apie veiksmus, kurių imtasi valstybėje narėje, į kurią

kreipiamasi, ir (arba) problemas, kurios neleidžia vykdyti pagalbos prašymo arba trukdo jį vykdyti.

Šios situacijos turi įtakos mokesčių išieškojimo pagalbos veiksmingumui ir efektyvumui. Dėl neaiškių prašymų ir atsakymų atitinkamoms institucijoms tenka nereikalinga papildoma administracinė našta. Šis netikrumas taip pat trukdo prašančiosios valstybės narės sprendimams imtis tolesnių veiksmų (pvz., pateikti ieškinius, kuriais iškeliama nemokumo byla, arba ieškinius, kuriais nutraukiamas arba sustabdomas senaties terminas).

2a) **Netinkamas Išieškojimo direktyvos įgyvendinimas**: situacijos, kai Direktyva 2010/24 netinkamai perkelta į valstybės narės, į kurią kreipiamasi, teisės aktus ir (arba) administracinę praktiką, arba situacijos, susijusios su netinkamu direktyvos aiškinimu (žr. prie šios ataskaitos pridedamo Komisijos tarnybų darbinio dokumento 2.2.1–2.2.4 skirsnius).

Šios situacijos labai trukdo tinkamai veikti išieškojimo pagalbos sistemai. Dėl jų atsiranda nereikalinga painiava, kuri kartais lemia tolesnį klaidingą aiškinimą ir tarpusavio nesusipratimus.

2b) **Nepakankami nacionalinės teisės aktai ar praktika**: situacijos, kai valstybės narės, į kurią kreipiamasi, teisinė sistema arba praktika nėra tinkama teikti išieškojimo pagalbą kitoms valstybėms narėms (žr. prie šios ataskaitos pridedamo Komisijos tarnybų darbinio dokumento 2.2.5 skirsnį).

Jei nacionalinės teisės aktai arba praktika nėra pakankamai parengti ir pritaikyti prie tarptautinės išieškojimo pagalbos poreikių, išieškojimo pagalbos sistema negali tinkamai veikti. Tokios situacijos gali būti tiesiogiai ar netiesiogiai diskriminacinės ir turėti neigiamų pasekmių mokesčių surinkimui ir vidaus rinkos veikimui.

11. Apskritai galima daryti išvadą, kad valstybės narės turi skirti pakankamai žmogiškųjų išteklių ir IT infrastruktūrą gaunamiems išieškojimo pagalbos prašymams nagrinėti ir siekiant teikti aktyvią ir veiksmingą išieškojimo pagalbą turi būti parengtos nacionalinės taisyklės ir administracinė praktika.

12. Komisija ketina atidžiai stebėti problemas, apie kurias pranešta. Visos atitinkamos valstybės narės buvo paragintos teikti pastabas ir prireikus pristatyti savo tolesnius veiksmus. Komisija nuolatos atlieka šių klausimų vertinimą, kuris kai kuriais atvejais gali būti susijęs su pažeidimo nagrinėjimo procedūrų pradėjimu situacijose, kai netinkamai įgyvendinama Išieškojimo direktyva.

3. Trečiasis veiksmas: išieškojimo pagalbos veikimo gerinimas ES lygmeniu

13. Komisijos ataskaitoje COM(2017) 778 padaryta išvada, kad gali būti svarstomas įvairių teisinių ir techninių ES mokesčių išieškojimo pagalbos sistemos veikimo aspektų tobulinimas (žr. tos ataskaitos 4.3 skirsnį).

14. Atsižvelgdamos į 2017 m. atliktą vertinimą, valstybės narės pateikė keletą minčių, kaip patobulinti ES sistemą[5]. „Fiscalis“ projekto grupė Nr. 110 atliko tam tikrą tolesnę pasiūlymų, kaip pagerinti išieškojimo pagalbos tvarkos veiksmingumą, analizę. Toliau pateiktoje apžvalgoje pateikiami pagrindiniai elementai.

15. Didelį susirūpinimą kelia **keitimasis informacija**. Tai būtų galima pagerinti *inter alia* šiomis priemonėmis:
    - suteikiant daugiau lankstumo, kiek tai susiję su prašymo formos naudojimu keičiantis informacija;
    - didinant keitimosi informacija nepateikus prašymo mastą ir sudarant daugiau galimybių skubiai gauti informaciją.

16. Anksčiau išieškojimo pagalba buvo teikiama tik dėl mokesčių, kurie buvo taikomi abiejose atitinkamose valstybėse narėse. Šio **analogiško požiūrio** atsisakyta 2010 m., kai Direktyvos 2010/24 taikymo sritis buvo išplėsta įtraukiant reikalavimus, susijusius su „visais bet kokio pobūdžio mokesčiais ir muitais“. Vis dėlto analogiškas požiūris, pagal kurį reikalaujama, kad prašančiosios valstybės narės ir valstybės narės, į kurią kreipiamasi, mokesčiai būtų panašūs, buvo išlaikytas, turint omenyje šiuos aspektus:
    - kai, vykdydama prašymą **dėl išieškojimo arba dėl išieškojimo užtikrinimo priemonių**, valstybė narė, į kurią kreipiamasi, turi pasinaudoti savo įgaliojimais ir procedūromis, kurios taikomos tokiems pat mokesčiams ar muitams arba, jei tokių pačių nėra, panašiems mokesčiams ar muitams (su pajamų mokesčiais, kaip atsargine galimybe) (Direktyvos 2010/24 13 straipsnio 1 dalis);
    - kai siųsdamos pagalbos prašymus, valstybės narės turi atsižvelgti į valstybės narės, į kurią kreipiamasi, vidinį kompetencijos pasidalijimą, susijusį su konkrečių kategorijų mokesčių, dėl kurių prašoma išieškojimo pagalbos, išieškojimu. Todėl buvo sukurta **13 pašto dėžučių sistema**, kuri skirtingose valstybėse narėse gali būti naudojama skirtingai, priklausomai nuo valstybių narių vidaus kompetencijos pasidalijimo konkrečių kategorijų mokesčių srityje;
    - kai taikomas **senaties terminų sustabdymas, nutraukimas ar pratęsimas**, nes Direktyvos 2010/24 19 straipsnio 2 dalyje atsižvelgiama į tai, ar abiejų valstybių narių teisės aktuose numatytas analogiškas poveikis.

17. **Reikėtų apsvarstyti galimybę supaprastinti pirmiau minėtas taisykles**, bent jau neprivaloma tvarka. Tai palengvintų galimą (neprivalomą) taikymo srities išplėtimą įtraukiant kitus viešuosius reikalavimus, kuriems šiuo metu nėra išieškojimo pagalbos sistemos. Kelios valstybės narės iš tiesų ne kartą prašė labiau išplėsti išieškojimo pagalbos taikymo sritį įtraukiant kitus viešuosius reikalavimus, dėl kurių šiuo metu nėra nustatyto jokio kito teisinio pagrindo.

18. Taip pat reikėtų atkreipti dėmesį į būdus, kaip spręsti **sandorių ir turto skaitmeninimo** klausimus, dėl kurių didėja esamos išieškojimo problemos, pavyzdžiui:
    - problemos, susijusios su e. bankų sąskaitų areštu ir kriptovaliuta;
    - sunkumai išieškoti mokesčius, kuriuos turi mokėti apmokestinamieji asmenys, įsisteigę kitose šalyse, nei tos, kuriose jie vykdo veiklą (ypač e. prekybos atveju). Šiuo atžvilgiu rengiant naujus mokesčių teisės aktus daugiau dėmesio turėtų būti skiriama išieškojimo (pagalbos) aspektams.

[5] Žr. 2017 m. gruodžio 18 d. Komisijos tarnybų darbinį dokumentą SWD(2017) 461, pridedamą prie Komisijos ataskaitos COM(2017) 778, Nr. 6.3.2.

19. Komisija ketina toliau diskutuoti su valstybėmis narėmis, kad būtų atlikta išsami galimybių ir poreikių analizė, siekiant sustiprinti ir palengvinti išieškojimo pagalbos sistemą.

20. Vis dėlto ateityje atliekant bet kokius pokyčius turėtų būti visapusiškai atsižvelgiama į būtinybę apsaugoti mokesčių skolininkų teises. Vis daugiau ES Teisingumo Teismui pateikiamų prejudicinių klausimų patvirtina, kad teikiant išieškojimo pagalbą pagal Direktyvą 2010/24 (kaip ir išieškojimo pagalbą pagal bet kurį kitą susitarimą) turi būti paisoma mokesčių skolininkų teisių, visų pirma jų teisės į gynybą.

4. Ketvirtasis veiksmas: žinių apie savitarpio išieškojimo pagalbos taisykles gilinimas ir informuotumo apie jas didinimas

21. Viena iš Komisijos vertinimo ataskaitos COM(2017) 778 išvadų susijusi su poreikiu gilinti žinias apie savitarpio išieškojimo pagalbos teisės aktus ir didinti informuotumą apie juos[6]. Atrodo, kad savitarpio išieškojimo pagalbos problemos dažnai kyla dėl to, kad nepakankamai suprantamos Direktyvoje 2010/24 nustatytos taisyklės. Be to, būtina didinti informuotumą ne tik nacionalinių mokesčių administratorių, bet ir mokesčių mokėtojų lygmeniu.

22. ES lygmeniu jau surengti keli **mokymo renginiai**[7]. Komisija planuoja rengti reguliaresnius ir sistemingesnius mokymus pagal programą „Fiscalis“, kad prisidėtų prie bendro supratimo ir informuotumo apie galimybes gauti išieškojimo pagalbą ES.

    Vykdant šią mokymo veiklą taip pat reikia atkreipti dėmesį į didėjantį **teismų praktikos** pokyčių mokesčių išieškojimo ir išieškojimo pagalbos srityje **poveikį**.

23. Be to, kiekviena valstybė narė turėtų **dalytis informacija apie savo nacionalinės teisės aktus ir praktiką su kitomis valstybėmis narėmis**. Ši informacija svarbi kitų valstybių narių mokesčių administratoriams, kurie nori pasitikrinti galimybes gauti išieškojimo pagalbą kitose šalyse. Tam tikra nacionalinė informacija jau pateikta bendroje duomenų bazėje CIRCABC. Komisija nustatys suderintus veiksmus, ragindama valstybes nares atnaujinti ir išplėsti šią nacionalinę informaciją.

24. Valstybės narės taip pat bus raginamos **didinti mokesčių mokėtojų informuotumą** apie tarpvalstybinės mokesčių išieškojimo pagalbos galimybes ir pasekmes.

5. Penktasis veiksmas: galimybių ir būdų skatinti ir palengvinti išieškojimo pagalbą su trečiosiomis šalimis nagrinėjimas

---

6 Komisijos ataskaita Europos Parlamentui ir Tarybai dėl to, kaip veikia 2010 m. kovo 16 d. Tarybos direktyva 2010/24/ES dėl savitarpio pagalbos vykdant reikalavimus, susijusius su mokesčiais, muitais ir kitomis priemonėmis, nustatyta tvarka.

7 Programos „Fiscalis“ praktiniai seminarai dėl elektroninių išieškojimo formų naudojimo pagal centralizuotą programą (2018 m. balandžio 12–13 d. ir 2018 m. balandžio 19–20 d.) ir Norvegijos mokesčių išieškojimo institucijoms skirtas praktinis seminaras, surengti po to, kai buvo priimtas ES ir Norvegijos susitarimas dėl administracinio bendradarbiavimo ir mokesčių išieškojimo pagalbos PVM srityje (2018 m. rugsėjo 25–27 d.).

25. 2018 m. Europos Sąjunga pasirašė savo pirmąjį **dvišalį susitarimą** dėl administracinio bendradarbiavimo, kovos su mokestiniu sukčiavimu ir reikalavimų vykdymo PVM srityje su trečiąja šalimi – **Norvegijos Karalyste**.[8]

    ES ir Norvegijos susitarimu valstybėms narėms ir Norvegijai leidžiama naudoti e. formas, be kita ko, dėl išieškojimo pagalbos, susijusios su kitais nei PVM mokesčiais[9]. Kelios valstybės narės pareiškė norą pasinaudoti šia galimybe. Tai būtų naudinga, turint omenyje mašininį standartinių formų vertimą[10], kurį naudojant sudaroma galimybė informuoti atitinkamus asmenis oficialia valstybės, į kuria kreipiamasi, kalba[11]. Norvegija nurodė, kad platesnio e. formų naudojimo galimybė bus įvertinta iki 2020 m. pabaigos.

26. 2019 m. gruodžio 5 d. išvadose[12] Europos Sąjungos Taryba pripažino, kad ES ir Norvegijos susitarimas yra svarbus žingsnis keičiantis mokesčių informacija su trečiosiomis šalimis. Ji pabrėžė tokio Europos valstybių narių ir trečiųjų šalių bendradarbiavimo svarbą kovojant su mokestiniu sukčiavimu ir paprašė Komisijos išnagrinėti galimybes sudaryti **naujus susitarimus dėl savitarpio pagalbos tvarkos PVM ir išieškojimo srityse su kitomis trečiosiomis šalimis**.

    Susitarimai dėl administracinio bendradarbiavimo su trečiosiomis šalimis, visų pirma siekiant kovoti su mokestiniu sukčiavimu, susijusiu su e. prekyba, yra neseniai priimtame Komisijos sąžiningo ir supaprastinto apmokestinimo veiksmų plane, kuriuo remiama ekonomikos atgaivinimo strategija, išdėstytų iniciatyvų dalis[13].

27. Į susitarimą dėl išstojimo iš ES[14] įtrauktos nuostatos dėl išieškojimo pagalbos, paliekant galimybę naudotis dabartine sistema šiuo metu teikiamai **išieškojimo pagalbai su Jungtine Karalyste**.

    Europos Sąjungos Taryba taip pat įgaliojo Europos Komisiją pradėti derybas dėl naujos partnerystės su Jungtine Karalyste[15]. Numatoma partnerystė, be kita ko, apima administracinį bendradarbiavimą ir savitarpio pagalbą muitų ir pridėtinės vertės mokesčio (PVM) klausimais, įskaitant keitimąsi informacija siekiant kovoti su sukčiavimu muitų ir PVM srityse ir savitarpio pagalbą vykdant reikalavimus, susijusius su mokesčiais ir muitais, kaip pateikta derybiniuose nurodymuose[16].

---

8 OL L 195/1, 2018 m. rugpjūčio 1 d. Šis susitarimas įsigaliojo 2018 m. rugsėjo 1 d.

9 Susitarimo 40 straipsnio 4 dalis.

10 Visų pirma suvienodinta pranešimo forma ir suvienodintas dokumentas, kuriuo leidžiama užtikrinti vykdymą.

11 Pareiga informuoti atitinkamą asmenį tam tikra kalba buvo patvirtinta ES Teisingumo Teismo praktikoje (byla C-233/08, *Kyrian,* ir byla C-34/17, *Donnellan*).

12 2019 m. gruodžio 5 d. Tarybos išvadų 14682/19 dėl Europos Audito Rūmų specialiosios ataskaitos Nr. 12/2019 „*E. prekyba: vis dar reikia įveikti nemažai su PVM ir muitų surinkimu susijusių iššūkių*“ 15 punktas.

13 Šio veiksmų plano 14 veiksmas, https://ec.europa.eu/taxation_customs/sites/taxation/files/2020_tax_package_tax_action_plan_en.pdf

14 Susitarimas dėl Jungtinės Didžiosios Britanijos ir Šiaurės Airijos Karalystės išstojimo iš Europos Sąjungos ir Europos atominės energijos bendrijos, OL C 384I, 2019 11 12, p. 1.

15 https://www.consilium.europa.eu/media/42737/st05870-en20.pdf

16 https://www.consilium.europa.eu/media/42736/st05870-ad01re03-en20.pdf

28. Nuo 2019 m. parengtos **elektroninės išieškojimo pagalbos prašymo formos** (*Java* formatu[17]), kurias galima **naudoti su trečiosiomis šalimis**. Šios formos iš pradžių tikrai buvo parengtos taip, kad jas būtų galima naudoti su kitomis trečiosiomis šalimis.

    Taip pat gali būti numatytas bendradarbiavimas su trečiosiomis šalimis peržiūrint dabartines ES mokesčių išieškojimo pagalbos prašymo formas.

29. Galiausiai ES išieškojimo ekspertų grupė pasiūlė parengti **ES pavyzdinį susitarimo memorandumą** dėl dvišalių susitarimų su trečiosiomis šalimis. Remdamosi dalijimusi geriausia patirtimi, valstybės narės galėtų naudoti šį modelį organizuodamos savo išieškojimo pagalbą su trečiosiomis šalimis, kad būtų supaprastintas tokių susitarimų įgyvendinimas.

6. Bendros išvados ir rekomendacijos

30. **Automatizuotas statistinių duomenų rinkimas** padės padidinti šių statistinių duomenų tikslumą ir sumažinti valstybėms narėms tenkančią administracinę naštą.

    Valstybės narės raginamos veiksmingai naudotis automatizuotu statistinių duomenų rinkimu ir įtraukti papildomai surinktus duomenis į savo metines ataskaitas Komisijai.

31. Nors išieškotos sumos yra didelės, iš nurodytų problemų matyti, kad kyla susirūpinimas ir (arba) abejonės dėl kai kurių valstybių narių noro arba gebėjimo teikti išieškojimo pagalbą. Valstybės narės yra teisiškai įpareigotos **padėti kitoms valstybėms narėms** vykdyti mokestinius reikalavimus, todėl šiam reikalavimui įvykdyti reikia imtis tinkamų priemonių nacionaliniu lygmeniu.

32. Dėl kiekvieno pagalbos prašymo reikėtų imtis tinkamų tolesnių veiksmų, o nagrinėjimo laikas turėtų būti gerokai sutrumpintas. Valstybės narės turėtų skirti **pakankamai žmogiškųjų išteklių, IT infrastruktūrą ir IT priemonių** mokesčių išieškojimo pagalbai teikti, kad galėtų vykdyti savo pagalbos teikimo įpareigojimus ir tvarkyti vis didėjantį pagalbos prašymų kiekį. **Nacionalinės taisyklės ir administracinė praktika turi būti parengtos** taip, kad mokesčių išieškojimo institucijos galėtų teikti tokią pagalbą.

    Valstybės narės raginamos organizuoti vidaus kontrolę siekiant užtikrinti, kad pagalbos prašymai būtų veiksmingai vykdomi ir kad institucijos, į kurias kreipiamasi, prašančiosioms institucijoms laiku pateiktų aiškią informaciją apie pagalbos prašymų vykdymą.

    Mokesčių administratoriai raginami tinkamu lygmeniu valstybėse narėse pranešti apie išieškojimo pagalbos taisyklių nesilaikymo atvejus, o valstybės narės raginamos (kuo anksčiau) pranešti apie šias problemas kitoms valstybėms narėms ir Komisijai, kad užsitęsusias santykių su kitomis valstybėmis narėmis problemas būtų galima spręsti aktyviau ir veiksmingiau.

[17] Kalbant apie centrinių paraiškų e. formas (eFCA), buvo pažymėta, kad tam reikės IT ryšio ir Komisijos paramos, o dalyvaujančios šalys turės skirti finansinį įnašą, dėl kurio reikia sudaryti tarptautinį susitarimą (kaip yra Norvegijos atveju).

33. **ES mokesčių išieškojimo pagalbos sistema susiduria su keliais sunkumais**: išieškojimo pagalbos prašymo ir jos teikimo priemonės turi būti pritaikytos atsižvelgiant į didėjantį išieškojimo pagalbos poreikį, naujus ekonominius ir technologinius pokyčius ir teisinius pokyčius, visų pirma susijusius su mokesčių skolininkų teisių paisymu.

34. **Poreikis didinti žinias ir informuotumą** apie ES mokesčių išieškojimo pagalbos sistemą yra svarbus klausimas. Imtasi veiksmų šioms žinioms ir informuotumui didinti, tačiau reikalingi tolesni veiksmai.

35. Valstybės narės raginamos bendradarbiauti su Komisija, kad šie veiksmai būtų įgyvendinami aktyviai ir puoselėjant teigiamą europinę dvasią.